

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Introducere

la tractatul practic despre înființarea și funcțiunea însoțirilor agricole

(Urmare.)

Azi a pătruns idea însoțirii în agricultura tuturor statelor europene și să dezvoaltă așa de puternic unde este întemeiată pe baze solide, încât dobândește succese peste succese.

Bineînțeles idea însoțirilor este foarte veche, ea nu datează dela Raiffeissen ori Schultze Delitsch, după cum sunt dispuși să creadă mulți, ci ea s'a aplicat la alte pooare cu multă vreme înainte acești reformatori germani.

În Franța idea însoțirilor exprimată în așa numitele „comitete agricole” și în „sfatul afacerilor agricole”, datează dela începutul secolului al XIX. Aceste instituțiuni cari aveau scopul să reprezinte interesele agricultorilor s'au înființat în fiecare arondisement (adecă cerc al comitatului — departamentului). În acelaș timp s'a înființat și o centrală a acestor instituțiuni sub numele de »sfat superior de agricultură». În aceste sfaturi ședeau alături munncitori și pro-

prietarii agricoli, și aveau datorința să săvârșească pelângă agendele administrației și chestiunile creditului agricol, producțiunea și valorizarea produselor agricole, procurarea în comun a bunurilor necesare agricultorilor etc.

Pe lângă dezvoltarea însoțirilor sub aceste organizări, iau un nou și puternic avânt însoțirile în Franța prin anii 1880, când s'a făurit legea despre »asociațiunile profesionale agricole». Merite neuitate și-a câștigat pentru agricultura franceză în timpul mai nou, ministrul președinte Méline. El a lucrat la planul băncilor regionale cari stau în serviciul agriculturii și au legătură directă cu banca Franței. El a creat organizațiunea sistematică a asigurării agriculturilor contra grindinei și asigurarea vitelor contra epidemiilor. »Dacă să vor realiza reformele ce le-am pus la cale, a zis Méline, atunci agricultura iar va deveni cea fost odată, cea dintâiu industrie a țării».

Prin anii 90 mai vine apoi legea care impune armatei, ca conzervele trebuincioase să se procure exclusiv dela producții indigeni.

În Belgia s'a introdus pe la jumătatea secolului trecut, din oficiu în fie-

care cerc de provincie așa numitele comitete agricole. Toate comitetele aceste trimiteau un delegat în asociațiunea centrală a comitetelor, cari își aveau sediul în centrul provinciei respective. Pe lângă aceste întocmiri impuse, să dezvoltară paralel și însoțirile private agr. cari își întemeează o însoțire centr. pentru procurarea articolelor trebuincioase în agricultură. Din comitetele agricole s'au dezvoltat însoțiri de lăptărit, de ținerea vitelor, de valorizare produselor agricole, și de asigurațiuni diferite.

Și Italia arată, pe lângă dezvoltarea frumoasă a oficioaselor comitete agricole și a sfatului central agrar, un mare progres în răspândirea însoțirilor sătești private. Legislativa favorizează însoțirile la liferarea pentru administrația statului, pentru comuna și provincii. Există și un curent nou, care pretinde schimbarea organizației comitetelor agricole într-o organizație nouă, a cărei inimă se fie parochia fiecărei comune.

În Danemarca s'au dezvoltat mai ales însoțirile de lăptărit și însoțirea

FOIȚA

Clăcașii.

—<=>—

Era în miezul zilelor de vară —
Și soarele din drumul lui de pară
Își trimitea săgețile aprinse.
Din brăul lui, din haina lui senină
Descopciate ținte de lumină
Cădeau sfărmate 'n pulbere de rază
Pe revărsarea țarinei întinse
Și ascuțiau ucigătoare sulii...

— Eu le vedeam înșiruirea lungă,
Cum gârbovită 'ncet înaintează,
Cum stăruind prin holdă-și taie uliți
Cersitorind cu ochii stânși o dungă
De nor pribeag în vânățul din zare.
Iar' secerea 'n trudita ei cărare
Șir așternea în znopii grei de aur,
Prisosul sfânt de binecuvântare.

— Erau clăcași: oștenii fără nume
Ce duc războiul mare-al tuturor

Cei ce se stâng în neguri și uitare
Și cad și mor de cruda 'mpovorare
A tuturor durerilor din lume...
Erau atâți în slujbă lor de clacă,
Cei osândiți să plângă și să tacă:
Moșnegi slăbiți, ce scris' aveau pe frunte
Zădărnicia pletelor cărunte;
Bărbați sfârșiți, cu sufletele moarte,
Cu tot amarul unei vieți deșarte.
Și 'n lung șirag femeile trudite,
Cu ochii stânși, cu sânul supt de trudă,
Înaintau în cale gârbovite
De munca lungă, mașteră și crudă.
Cum se târa poporul mut de umbre
Părea o ceată tristă de 'ngropare
Și arșița cădea ucigătoare
Pe-a secerii sclipire ne 'ndurată.

— În urma lor, încet, fără zăbavă,
Ca un blăstăm din vremuri înoptate,
Ca o pedeaps' a veacuri de păcate
Venea stăpânul gliei odrăslite,
Cu zimbetul nădejdi implinite,
Cu pasul greu de-atâta sănătate.

Obrajii lui se aprindeau în pripă
Și 'n ochii lui ardea mânia oarbă,
Când vre-un moșneag sta locului o clipă,
Tremurător cu mâneca să-și ștergă
Sudoarea grea ce-i picura din barbă.

Și se târa poporul mut de umbre,
Neputincioasă ceată de 'ngropare.

*

Iar' când a fost în ceasul de amiază
Și le-au adus merindea lor amară
Din pâne de neghină și săcară,
Ei stau sfârșiți, cu ochii duși departe
În adâncimea zărilor deșarte.

— Eu le vedeam înșiruirea lungă
De mucenici nerăsplățiți ai pâinii,
Cei logodiți de veacuri cu durerea,
Și două lacrimi mi-au curmat vederea,
Căzând încet în bulgării țărâni...

— Din ceata lor grăbită se desprinde,
Întreg lăsându-și codrul de merinde,
Cu chipul stâns o umbră de femeie,

pentru valorizarea vitelor. Toate felurile de însoțiri însă sunt favorizate prin lege.

Numai în Anglia nu vreau să înflorească însoțirile. Cu atât mai interesante sunt primele începuturi făcute în această privință. Un Lord care în însoțire vedea salvarea agriculturii Engleze, a testat pentru însoțirile economice 20000 de acri. Însoțirile sunt spriginite de consumenții dela orașe și de societățile de transport. Societățile cailor ferate private, au provocat pe toți agricultorii cari au proprietate pe lângă linia ferată, să anunțe stațiunile principale că pentru ce fel de produse agricole caută consumenți. Lista agricultorilor s'a compus și s'a lătit în mare număr prin orașe. Frachțul pe căile ferate s'a redus și s'a fixat un tarief uniform fără privire la distanță. În urma primului apel al agricult. făcut pe calea asta, au intrat 2000 de agricultori în legătură directă cu consumenții, și azi vedem cum acceleratul, duce dela producenți unt, ouă, brânză, hoară (galițe) pește, miere, poame, salaturi, flori etc. la consumenții din diferite orașe. Administrația căilor ferate a fabricat lazi anume pentru astfel de transporturi, și agricultorii primesc deodată cu comanda și contravaloarea comanda. Dacă să fac plângeri asupra liferantului, administrația căilor ferate trage la răspundere pe agricultorul respectiv. Agricultorii și grădinarii abea mai pot satisface cererilor ce cresc incontinuu. În timpul mai nou s'a mers cu un paș mai departe, anume s'a hotărât înființarea de depouri centrale în fiecare district, unde să se facă împachetarea și dirigiarea produselor la adresa consumenților. Astfel în Anglia s'a dezvoltat însoțirea pentru valorizarea produselor agricole într'un mod cu totul original.

Lâng'un răzor ea stă îngrijorată,
Privește 'n jos și sânul și-l descheie,
Mângăietor s'apleacă să ridice
Un făt bălan ce adumbrit de spice
A adormit pe-un așternut de glugă.
Ea blând ridică-l stând ingenuncheată
Și 'ncet îi dă copilului să sugă...

— Cutremurat de clipa asta sfântă,
Un gând simțiam cum sufletu-mi frământă,
Cum mă supune gândul și mă 'ndeamnă,
Poruncilor cum drumul mi-l arată:

Ca un proroc cu fața 'mbujorată
Să cad la poala mamei din țărână
Și sărutându-i înăsprita mână
Și haina ei de sfântă precărată,
Genunchii mei să-i plec de închinare!
Și pe copilul ce zimbește 'n pace
Infășurat în scutece sărace,
Eu să-l ridic cu brațele-amândouă
În strălucirea arșiței din slavă,
În razele ce cad dogoritoare,
Să-l înfrățesc cu vulturul din zare
Și să-l cunun cu doina din dumbravă!

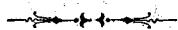
Chiar și societățile de conzum dela orașe caută să înființeze însoțiri agricole la țară, cu care apoi să între în relațiuni de afaceri reciproce, dovadă că nu există ceva contrar în realizarea intereselor diferitelor feluri de însoțiri.

Rusia face tot posibilul pentru prosperarea însoțirilor cari au o bază naturală în comunitățile de avere a țăranilor înrușiți, cum existau și în Bănatul nostru timișan. Statul rusesc a adus spre scopul acesta specialiști danezi, cari au și întemeiat atâtea însoțiri mai ales de lăptărit, încât untul rusesc al acestor însoțiri, formează articoli de export și să vinde cu succes în piața engleză.

Chiar și mica Românie înaintează cu pași uriași în direcția aceasta. Proiectul cel mare și folositor, ca pe lângă toate stațiunile căilor ferate să se zidească magazine de bucate, pentru valoarea bucatelor dacă nu s'a realizat peste tot, totuși în multe locuri funcționează în forma aceea, că însoțiiții își vând bucatele la acestea magazine cu prețul cursului, ori le lombardează pe baza unui varant.

Despre dezvoltarea însoțirilor în Germania vom vorbi cu deamănuntul mai la vale, deoarece la întreg tractatul este luată ca bază organizarea însoțirilor din Germania.

Astfel vedem cum să dezvoaltă însoțirile în viața economică a tuturor popoarelor. La congresul III. internațional al însoțirilor ținut în Delft, sa dezbătut deja ideea, să se înființeze în fiecare țară un birou central, de unde să se poată lua informațiuni despre produsele însoțirilor ce sunt de vânzare.

Căci inima purcede să-mi dezgroape
Comoara ei de doruri ne 'mplinite
Și simt amarul țarinei robite
Și simt rușinea neagră cum mă 'neacă,
Simt cum lumină 'ncepe să se facă,
Cum moare bezna vechilor păcate
Și sufletul înviforat îmi spune
Că fătul ăst' al patimii amare
Și-al dorului ce moare 'n așteptare
E solul sfânt... înfricoșatul crainic,
Izbăvitor durerilor străbune.

Și ochii lui ascund în adâncime
Măreața taină nepătrunsă mie
A ciasului cel poruncit să vie,
Să sfărme jalea din viitorime.
— El, cel frumos și frate bun cu glia,
Nou intrupatul suflet de Mesia
Va fi județul ceasului de mâne,
Ce 'ntr'un zorit aprins de dimineață
Cu mâna lui vitează, îndrăzneată,
El va 'ntrupa în strigăt de chiamare
Cuvântul sfânt ce azi adăpostește,
În licăriri de tainice altare,
Biserica nădăjduirii noastre.

Despre bibliotecile școlare-parochiale și despre corurile bisericesti.

Unele dintre cele mai sigure moduri pentru dezvoltarea culturii la poporul nostru dela sate sunt: biblioteca și corul.

Prin o bibliotecă bună școlară, deschidem curentul spre înaintare, spre dezvoltarea mai repede în cultură, căci copii cetind cărți de cuprins atrăgător pentru ei, nu numai că li-se dezvoaltă plăcerea de cetit, dar își câștigă multe cunoștințe, să exerciază în cetitul corect și fluent.

De multe ori avem ocaziune de a vedea în serile lungi de iarnă, adunându-se mai mulți vecini la un loc, la povești, la șezători, pentru a petrece timpul; aici apoi să întrec în spunerea poveștilor, despre felurite grăzavenii, bălaori, zmei, etc. Și cine sunt cei mai fideli ascultători ai acestor povești? Copii cari cu plăcere și interes foarte mare le ascultă, uneori chiar și până pe la mezul nopții; apoi încă dacă le învață și ei, cu ce bucurie și cu oareșicare fală le povestește și ei altora?!

Precum au copii interes față de poveștile de prin șezători, cari nu totdeauna sunt folositoare pentru ei, ba din contră, unele sunt chiar stricacioase, mai cu seamă acelea cari vorbesc despre zmei, bălaori, strigoi, etc., căci dezvoaltă în spiritul copiilor credințe deșerte și frică; tot așa de cu drag, ba încă cu mai mare plăcere ar ceti ei însuși poveștile, istorisirile, din cărțile scrise pentru acest scop, și anume din cărțile cari conțin istorioare religio-morale, istorisiri, poezii, povești, cari nu conțin lucruri înfiorătoare, ect.

Și strigătul într'aripat va crește
Prin plaiuri largi, prin munți purtând
[cuvântul
Și va trezi din somnul lui pământul
Și rumeni-va zările albastre.

Atunci — în ziua mare-a învierii
Acești ostași cu fețe ofilite,
Cu zimbet mort, cu suflete trudite,
Ca 'ntineriți de suflul primăverii
S'or ridica, ei cari au fost străjerii
Amarului și-ai morții și-ai durerii,
Cu brațul greu de greu răsplătirii.
— Toată țărâna gliei desrobite
Și munții toți și-adâncurile firii
Vor prăznui din pacea lor urnite
Înfricoșată clip' a premenirii,
Când suflet nou primește întrupare
Și 'n strălucirea razelor de soare
El hărăzește vremii 'mbătrânite:
Vestmântul nou, de noauă sărbătoare.

Octavian Goga

Deoarece reproducerea din volumul »Poesii« de Octavian Goga despre care s'a vorbit în foia numărului trecut, este interzisă, am cerut și primit autorizarea pentru publicarea acestei poezii. (Red.)

O astfel de bibliotecă servește foarte mult la dezvoltarea în copii, a simțului religios-moral, a iubirii de neam și de patrie. (Subscrisul am înființat o astfel de bibliotecă la școala de sub conducerea mea și cu plăcere pot spune, că sunt foarte mulțumit cu rezultatul).

Dacă aceste simțiri și iubirea față de carte, se va planta în inimile fragede ale copiilor nostri, atunci putem fi siguri, că cultura noastră națională populară, care este atât de înapoiată, va înflori.

Tot de o asemenea mare importanță este și biblioteca parochială, care este menită să dezvolte susnumitele simțiri, în oamenii mari, ba nu numai că am dezvolta susnumitele simțiri, ci am dezvolta și cultura economică, care durere, la poporul nostru este foarte înapoiată; am detrage pe popor dela afurisita de cârcimă, care în timpul de acum este foarte căutată; l'am detrage dela multe alte viții lumesti, căci li ocupăm timpul liber cu cetitul din care poate ca să învețe multe lucruri bune și folositoare și prin care are și distracție destul de bună.

Biblioteca parochială să conțină cărți cu conținut religios-moral, cu povețe economice, istorisiri despre trecutul nostru național-bisericesc, descrieri, fable etc. Ba în cât s'ar putea, să se aboneze pe seama acestor biblioteci și unele ziare din cari ar câștiga și poporul cunoștințe despre afacerile economice. Pentru ca și cei cari nu știu ceti să se poată împărtăși de folosul bibliotecii, în Dumineci și sărbători, precum și în serile de earnă, noi cei chemați, învățatori și preoți să nu crătam puțină ostăneală, a conchema pe popor la școală, unde apoi le vom ținea câte o prelegere practică, de interes cultural-moral și economic, ba chiar și noi am avea folos din acestea, pentru-că în aceste conveniri s'ar putea hotărî și afacerile bisericesti-școlare.

Un al treilea mod pentru dezvoltarea în cultură este corul bisericesc.

Prin cor nu numai că am detrage pe tinerimea adultă dela cârcimă, dela umblare pe stradă seara fără nici o treabă și dela alte lucruri rele, ci am dezvolta în ei iubire față de cântările noastre naționale. Prin un cor bisericesc am atrage poporul la biserică, care în cele mai multe locuri este cu totul părăsită, rar de puțin cercetată. Mare folos ne aduce corul și prin aceea, că învățând cântări populare, piese teatrale, cu cari apoi reprezentându-ne în public, din a căror venite s'ar acoperi unele spese mai mici ale școlii, ca d. e. am procura recvizite de învățământ, cărți copiilor săraci, cărți pentru bibliotecă, etc. Astfel am ușora poporul în contribuiri pentru susținerea școlii.

Durere însă, puține comune se pot mândri cu astfel de elemente culturale, ceea-ce să poate vedea și din protocolul sinodului archidiecezan, unde să arată că în archidieceza întreagă abea sunt 166 biblioteci școlare.

Deci D-lor preoți și învățatori, colegi și toți iubitori ai culturii noastre naționale-populare, să căutăm toate modurile posibile, pentru ca să putem constitui pretutindenea astfel de elemente, cari dezvoltă și duc la înflorire cultura noastră națională-populară. Să premergem cu exemplu, jertfind pentru acest scop măreț.

Să avem totdeauna în vedere maximele: „Jertfește și vei avea“ — „Voește și vei putea“ — „Lumineazăte și vei fi“.

Boroșneul-mic.

Ioan Sântâmbroan.
inv. gr.-or.

Hrana vitelor în timpul iernei și îngrijirea lor.

Vitele care să întrebuințază încă la munca câmpului trebuie bine hrănite cu fân și cu rădăcini de sfeclă, iar celelalte vite ca și oile în timpul zilei mai pot pășuna prin porumbiștele cari nu s'au ogorât, sau în alte locuri unde se mai găsește puțină iarbă.

Dacă timpul a devenit ploios și friguros toate vitele se țin în grajd sau în coșare.

Iarna, vitelor de muncă ca și vacilor de lapte pe lângă fân li se mai dau și rădăcini de sfeclă, morcovi, păstârnac, nap porcesc și cartofi. Rădăcinile se dau cu fân, cu pae sau cu coceni tocați. — Dintre pae cele de grâu și ovăs sunt cele mai bune cari tocate și amestecate cu rădăcini dau o bună hrană pentru vite.

Rădăcinile se spală de pământ, apoi se taie cu o mașină, se amestecă cu pae tocate și după aceea se dau vitelor. Cartofii se dau ferți și amestecați cu țărâțe. În timpul iernii, când vitele nu sunt puse la muncă, li se dă ca hrană de întreținere 1 la sută fân din greutatea animalului; când se pun la muncă porțiunea se sporește cu 2—3 la sută fân din greutate, adică 2—3 kgr. fân. Ca nutreț uscat vitelor de muncă li se dă fân natural și artificial adică fân de mazărice, trifoiu și lucernă. — Când fânul sau paele tocate să amestecă cu rădăcini de sfeclă să lasă să dospească 24—48 ore în timpul iernei. Dintre rădăcini, cailor li se dau mai mult morcovi. — Dintre rădăcini, ce să dau vacilor de lapte cele mai bune sunt de păstârnac și morcov, cari dau un lapte galben, pe când stecla, dă un lapte alb și sărac în unt. — Pe lângă nutrețurile uscate și rădăcini, vitelor se mai dau și grăunțe ca:

grâu, săcară, orz, ovăs și porumb. Aceste grăunțe este mai bine a li se da în formă de făină. Țărâțele sunt o bună hrană pentru toate vitele. — La darea nutrețului trebuie să se țină seamă și de stomacul animalului. La cal ovăsul este cea mai bună hrană în țările mai temperate și reci, pe când orzul este superior în țările calde. La cal orzul și ovăzul se dau sub formă de grăunțe.

Apa, ce să dă vitelor în timpul iernii trebuie să aibă o căldură de 10—12 grade și să fie cât să poate de curată.

Sarea de bucătărie. Să pune drobul de sare în esle și să lasă să lingă vitele atât, cât le trebuie. Pentru fiecare vacă să socotește 50—60 grame pe zi ca și pentru un bou, iar la cal 30—40 gr. Adăpatul să face iarna de două ori pe zi și chiar și odată.

Îngrijirea. Atât pe timpul când animalele se întrebuințază, cât și în timpul când nu lucrează, vitele trebuiesc bine îngrijite, ca să își păstreze sănătatea și vigoarea lor; fiindcă numai astfel vitele vor fi în stare a să întrebuința la muncă în ori ce timp al anului.

Grajdul în care stau vitele trebuie pe fiecare zi bine curățit, și bine aerizat, fiindcă curățenia dă sănătate vitelor. Bălegarul care să scoate în fiecare zi din grajdul vitelor, să așeze pe un loc numit arie, departe cam de 12 metri de grajd. Bălegarul, pe arie să așeze într'un mod regulat cu o furcă de fer, ca peste tot grămada de bălegar să aibă aceeași grosime.

Porcul. Dacă scroafele nu s'au dat la vier în Octomvrie să dau în această lună. — Când i-a venit căldură să închide la un loc cu vierul. Scroafa să dă la vier în vârstă de 8—9 luni, iar vieritul se întrebuințază dela 10 luni până la 4 ani dacă este bine hrănit, la această vârstă i se pot da 4 scroafe pe zi. O scroafă poartă sarcina aproape 4 luni. Purceii să lasă să sugă 5—6 săptămâni, când să întarcă, trebuie bine hrăniți și îngrijiti. După 5—6 luni mascării să castrează. Pentru îngrășat să aleg porcii cari au etate de 18 luni până la 2 ani, să preferă porci castrați fie mascuți fie scroafe. — Timpul cel mai bun pentru îngrășat este toamna, hrana ce să dă trebuie dată totdeauna la ora hotărâtă.

Nutrirea păsărilor de curte. Păsările de curte să hrănesc cu tot felul de grăunțe de cereale ca: grâu, orz, ovăz, porumb, hrișcă și meu, să mai hrănesc cu mălaiu și țărâță. Iarna pe lângă aceste grăunțe li se pot da cartofi și rădăcini de morcovi ferți, tocați și amestecați cu mălaiu sau țărâțe, fânul de trifoiu și lucernă fert și tocat bine și amestecat cu mălaiu sau țărâțe este o bună hrană peste iarnă pentru toate păsările de curte. — Găinăria sau cotețul, în care dorm păsările de

curte, trebuie să fie făcut cu mai multe despărțituri, ca păsările să nu se bată între ele; pe lângă pereți să fac cuiburile în care ouă, iar pentru clocit trebuie să fie o altă despărțitură. — coțelul trebuie curățat des de găinașul găinilor, și din când în când să se aționeze cu pucioasă.

„Albina”

V. S. Moga.

Expoziția de poame din Mercurea.

(Urmare și fine)

Lăsând descrierea părții privitoare la celelalte serbări altora mai competenți aci dau câteva amănunte despre însăși expoziția. Ea a avut peste 100 exponenți, din aproape toate comunele din cercul pretorial al Mercurei. Expoziția între altele dovedește ne-a dat, că cultura poamelor în comitatul nostru e în înflorire. Soiuri alese de mere și pere priincios teren află până și la înălțimile comunei Poiana și Jina. Zecile de soiuri mere și pere, multe soiuri de struguri și diferitele preparate: compoturi, dulceturi, sirupuri vinuri, rachiuri, oțături etc., mărturisesc despre interesul ce-l are poporul nostru față de cultura pomilor. Învățătură folositoare putem trage cu toții dela aceasta expoziție, ce chemată este între altele, de a stabili numirile românești ale diferitelor soiuri.

Juriul constituit în frunte cu dl. I. Chirca ca president și Vic. Tordășian ca secretar, și-a îndeplinit cu conștiințioasă greaua misiune a examinării obiectelor expuse. Premiile principale la grupa mere s'au decernat exponenților I. Chirca (Săliște) și Ilie Nicoară Stoian (Poiana) cu mai multe soiuri alese; la grupa pere exponentului Ioan Beu (Apol-dul inf.) la grupa struguri de vin deșteptului notar Dem. Munthiu (Reciu) și la grupa struguri de masă proprietarului Ilie Popp (Ludoș); la grupa vin comerciantului Ilie Floaș (Mercurea); la dulceturi, compoturi ect., dnei Aurelia Micu și Paraschiva Floaș etc.

Premii s'au distribuit în valoare de cor. 200 și 70 diplome de recunoștință. Frumosul exemplu al dlui Chirca, care a renunțat la premii în folosul fondului școlar din Mercurea, a găsit numeroși imitatori; o însemnată parte din premiați a dăruit premiile pentru fondul expozițiilor, întemeiat de Reuniunea agricolă cum și fondul de stipendii pentru vieri, căruia baza ia spus secretarul Tordășianu. Dl notar D. Munthiu, dorind a lega de aceste serbări o frumoasă și folositoare reminiscență pentru vieri din cercul Mercurii, temeiu a pus cu premiul său de 10 cor., căruia ia mai adăus din al său 10 unui fond de premii pentru cel mai destoinic vier din cerc.

În actul distribuirii premiilor și în al încheierii expoziției sărbările din Mercurea și-au ajuns punctul de culminațiune.

Vice-presidentul Chirca cunoscut pomolog teoretic și practic, ia dat expoziției importanța instructivă. D-sa, într'un discurs nu se poate mai temeinic, ne-a arătat cari soiuri se potrivesc pentru diferitele regiuni, cari sunt mai cu trecere pentru comerțul mare și cari sunt mai puțin rentabile. Aducând cuvinte de laudă aranjatorilor, exponenților și visitorilor, mulțumește în numele Reuniunii tuturor și îi asigură că aceasta nu a cruțat și nu cruță nimic când vorba este de a câștiga, pentru poporul nostru nouă izvoare de venit. Protopresbiterul Av. Păcurar, într'un discurs avântat, referindu-să la importanța sărbărilor pricinuite de harnica Reuniune agricolă promite, că poporul ia fi în veci cu recunoștință pentru jerfele, ce le aduce pe altarul culturii și înaintării poporului. La încheiere secretarul Tordășianu, scoțând în relief considerantele, ce juriul le-au avut la împărțirea premiilor, citește lista premiilor, cari își primesc premiile și diplomele. Precum află cea mai mare parte a exponenților și-a dăruit obiectele expuse, cari s'au licitat în folosul fondului școlar din Mercurea și în parte în folosul Reuniunii agricole.

Trec peste mesele comune, date după fiecare serbare. trec peste vorbirile din domeniul economic și cultural rostite la acestea și încheiu cu dorința ferbinte, ca poporul și conducătorii să se apropie cu încredere de cârmacii, Reuniunii noastre agricole, ce atât de mult jertfesc pentru binele nostru al tuturor.

„Emanuil”.

EXPORTUL ȘI IMPORTUL IAPONIEI.

Precum oamenii singuratici au lipsă ca să cumpere și să vândă unii altora din produsele lor, așa au lipsă și statele (țările). Oamenii singuratici vând și cumpără în mic unii dela alții, iar statele cumpără și vând în mare; după cum se zice, unele altora. Mai lămurit se poate vedea aceasta și din exportul (vânzare) și importul (cumpărarea) Iaponiei.

Exportul Iaponiei s'a dezvoltat în cei din urmă 20 ani într'o măsură așa de mare, încât mai nu este stat pe rotogolul pământului, cu care ea să nu fie în legătură de comerț (neguțatorie). Comerțul Iaponiei a trecut până chiar și în Statele-Unite din America cari nu numai, că cumpără foarte multe mărfuri din Iaponia, dar la rândul lor vând și ele (Statele-Unite), aceleia o mulțime de articlii de tot felul.

Avântul mare al exportului Iaponiei îl dovedesc următoarele date statistice: Pe când în anul 1903 exporta ea marfă în preț numai de 144,172,000 dolari, pe atunci exportul ei a crescut în anul 1904 la 158,922,000 dolari, iar mai înainte cu 10 ani, adică la anul 1895 exportul ei a fost numai de 69 milioane dolari.

Importul Iaponiei, în anii din urmă a fost mai mare ca exportul, ceea-ce se dovedește cu următoarele date statistice. Ea importa adică la anul 1903 mărfuri în preț de 157,933,000 dolari, în anul 1904 de 184,938,000 dolari, iar mai înainte cu 10 ani importa ia numai de 66,411,000 dolari.

Iaponia a importat în cei din urmă 10 ani cu aproape 200 milioane dolari mai mult, ca cât a exportat. Imprejurarea aceasta dovedește, că ea ca de 10 ani s'a tot pregătit de războiul cu Rusia.

Între statele cari au importat mai mult în Iaponia, locul cel dintâiu îl ocupă Anglia cu 20% după care urmează India britanică cu 18% Statele-Unite cu 16% China cu 15% și Germania cu 7%. Din importul acesta rezultă, că Anglia stia de mult despre războiul cu Rusia, la care aceia a dat pe sub mână ajutor, vânzând tot felul de mașini și material de război.

Între statele, cari impoartă (cumpără) mai mult din Iaponia, locul cel dintâiu îl ocupă Statele-Unite, cari numai în anul trecut au importat de 50,428,000 dolari, China a importat de 33,867,000 dolari, Franța de 18,087,000 dolari, Coreea de 19,154,000 dolari, Anglia de 8,787,000 dolari și Italia de 1,011,000 dolari.

După cum se poate vedea din datele de mai sus, Statele-Unite sunt cel mai mare cumpărător al Iaponiei. Aglia deși vinde foarte mult Iaponiei, totuși nu prea cumpără dela ea din cauza depărtării prea mari. Anglia adică trebuie să-și transporteze mărfurile sale în Iaponia peste Oceanul atlantic și Statele-Unite, de oarece calea spre răsărit îi este mai depărtată și mai costisitoare totodată.

Statele-Unite cumpără din Iaponia: petrolu, făină lână, piele, mașini, vagoane, fer, oțal, șini, bumbac, tutun, bucate, ș. a. Numai lucruri de mătasă au cumpărat în decursul anului trecut în preț de 36 milioane dolari, iar făină și hurez în preț de 4½ milioane dolari.

Statele-Unite din America vând Iaponiei: mătasă crudă, țesături de mătasă, tea, împletituri de papură, petrolu, canfor, împletituri de paie, pucioasă, perii, hurez ș. a.

Din aceste câteva date statistice se poate vedea, că Iaponia nu numai pe câmpul de război este unul dintre

cele dintău state, dar chiar și pe terenul economic face o mare concurență și celor mai puternice state de pe pământ.

Ioan Georgescu

NOUȚĂȚI

Cu considerare, că suntem la sfârșitul anului, rugăm pe toți onor. cetitori, cari a primit foaia noastră și sunt în restanță cu abonamentul, să binevoiască a ni-l trimite, cât mai în grabă.

Cu toată stima

Administrațiunea

„BUNUL ECONOM”

Dr. Ioan I Lăpădatu, secretarul institutului de credit și economi »Ardeleana« publică într-o broșură apărută în Sibiu tipografia arhidiecezană, un studiu asupra »Politiceii de discount« care îl recomandăm cu căldură spre citire mai ales membrilor din direcțiunea băncilor noastre.

Hymen. Dr. Simion Damian funcționar la »Ardeleana« s-a încredințat de viitoare soție pe Dșoara Lucreția Herlea din Cugir.

Bănci nouă Românești. »Racoțana« institut de credit și economii în Șeica Mare, a deschis în Mediaș (Medgyes) o filială, care s-a început activitatea. — În Ibașfalău (Elisabetopol) s'a înființat o societate pe acții cu numele »Banul«.

Yachtul (vaporas) „Draga” ce s'a construit în șantiera dela Turnu-Severin, fiind comandat de orașul Belgrad ca cinste regelui și reginei Alexandru și Draga ai Sârbiei uciși amândoi anii trecuți, după moartea lor a ajuns să fie vîndut la licitație și cumpărat de o societate nemțască cu gândul ca să facă bani arătîndul în diferite orașe dunărene. Să vede însă că geșefuț n'a mers, că acum la vîndut această societate regatului Român pentru suma de 75.000 de lei.

Deraiare de tren. În 15 l. c. dimineața a deraiat trenul de persoane între Vințul de Jos și între podul ce duce peste Murăș la Alba-Iulia. Cauza deraierii este, după cum să dă cu socoteală, că s'a rupt osia dela locomotivă. În raportul oficios despre nenorocirea aceasta, să zice că cinci înși sunt greu răniți și 12 înși mai ușor. Dintre cei 5 greu răniți 4 au și murit.

Plată de funcționari în Rusia. O gazetă din Petersburg comunică că strălucit își plătește Rusia cea săracă pe funcționarii ei înalți. Ambasadorul pe lângă curtea turcească primește 77.000 ruble (1 rublă 4 coroane) ceialalți ambasadori primesc 75.000 ruble la an. Ministrul de esterne 34.000 ruble, contele Witte (acum ministru președinte) 30.000 ruble, fostul curator al bisericeii Pobjedonoseff 22.000 ruble, secretariul de stat câte 21.000 ruble.

Cum să plătește munca literară la popoarele străine. Gustav Frenssen autorul vestitului Roman »Jörn Uhl« a primit ca honorar (plată) pentru un Roman nou, care va apărea acum, 200.000 de Mărci (1 Marcă 1 coroană 20 fileri).

Prețul femeii. După dreptul popoarelor vechi, prețul femeii a fost mai mic decât al bărbatului. Moise prețuește bărbatul la 50, iar muerea la 30 saci de argint. Homer prețuește femeia cât patru boi. După vechile legi irlandezeze femeia nu valorează mai mult ca 25 coroane. După dreptul aleman o fată valora 400, iar o femeie măritată numai 200 coroane.

Cugetările unui rege despre agronomie. Friderich II-lea, regele Prusiei. zicea: Arta agronomică este cea mai mare artă. Fără ea n'ar exista nici negustori, nici boeri, nici regi, nici poeți, nici filosofi. Numai aceea e adevărata avere, ce produce pământul, Domnitorul, care-și îmbunătățește țarinile sale, care le face din sterpe productive, care scurge mlastinile, acel face cele mai mari cuceriri.

Moarte în flacări. O nenorocire grozavă s'a întâmplat în casa locuitorului Bicskás din Beregszász. Nevasta lui usca cănepă lămgă vatră, când deodată sări o schinteie în cănepă și o aprinse. Focul s'a întins cu așa mare repeziciune, încât în curând casa întreagă era flacări, în care s'a prăpădit și femeia cu 3 copii.

Notarul model. Gyulay Ede din comuna Dediád de lângă Reghimul-săseesc veni săptămîna trecută în casa comunală și împruscă asupra judei comunal Michael Scherer, rîndindu-l greu, ș'apoi o luă la fugă. Locuitorii aflînd de fapta și de fuga lui s'au pus să-l urmărească și l'au ajuns și prins. Apoi legat fedeleș l'au adus înapoi în sat, l'an legat de stîlpul dela poarta judei, și l'au bătut până la sînge. Cauza acestei întâmplări este o alegere comunală, la care voia să aleagă de vîcenotar în comună pe un om de al său, ceea-ce în comuna săsească bine disciplinată nu ia succes, de aci apoi ura neîmpăcată asupra lui Scherer împruscatul.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu,” invită la *Convenirea Socială* împreună cu cîntări, declamațiuni și joc, ce va arangia Sămbătă la 25 Noemvrie st. nou 1905 în »Unicum«. Prețul de intrare 1 coroană de persoană. Începutul la 8 oare sara. O parte a eventualului venit curat este destinat fondului pentru »Masa învățăceilor meseriași români«. Din ședința comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ținută la 16 Nnemvrie st. n. 1905. *Victor Tordășianu*, president. *Stefan Duca*, notar.

Cu mașina de scris. Intre multele feluri de întreceri cari se obicinuesc azi introducerea generală a mașinei de scris, a mai adaus una. În Nev-York s'a arangiat o întrecere cu mașina de scris, cari a pus în

diferite moduri vrednicia scriitorilor la probă. Între 19 concurenți premiul căștigurilor l'a căpătat Paul Munter din Nev-York care a scris 2099 cuvinte în abea 30 minute, adecă cam 70 cuvinte la minută; desigur o prestațiune considerabilă.

Glumă-economică. Să zice că un îndatorat până n gât ar fi z's odată: Singura mea bucurie îmi mai sunt datorii ce le am: De nu le-ăș avea nici pe acestea, n'ăș avea atunci chiar nimic pe lumea asta.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 13—19 Noemvrie v. 1905.

Dum	13. Beclean Seg-din.
Luni	14. Cason.
Martî	—
Merc.	16 Komárom Olafalău mare.
Joi	17 Chichinda mare Datta Mediaș Sic
Viner	18 Zabolai Zălau
Săbm	19 Chibed.

Dum. a 23-a după Rusali, ev. 8 dela Luca. gl. 6, v. 1.

Dum	13 I. Gură de aur	26 Conrad
Luni	14 Ap. Filip	27 Virgil
Martî	15 M. Gurie	28 Sostin
Merc.	16 Ap. Ev. Matei	29 Saturnin
Joi	17 P. Grigorie.	30 Andrei Ap
Vineri	18 M. Platon	1 Eligiu
Sămb	19 Pr. Avdie	2 Bibiana

Redactor resp. ADRIAN CRISTEA

Sz. 1421—1905 végr.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Közözzé teszem, hogy a dévai kir. törvénytörvény 1905. évi 9978 számú végzése következtében Dr. Muntján Aurél ügyvéd által képviselt Dácia pénzügyintézet javára, Iuga Dénes és Iuga Ida elleni 2200. kor. s járulékaik erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 1920 kor-ra becsült következő ingó-ágok, v. m.: disznok, széna, kocsik, buza, gabonarosta, lovak, butorok, fegyver és cséplő-gép nyilvános árverésen eladottnak.

Ezen árverés a szászvárosi kir. járásbíróóság 1905.-ik évi V. 942. számú végzése folytán 2200. kor. tőkekövetelés, ennek 1904 évi Deczember hó 26 napjától járó 8% kamatai 1/8% váltódíj és eddig 176 kor. 72 fillérben, bíróság már megálapított költségek erejéig Gyalmáron alperes lakásán leendő eszközülésére 1905. évi Deczember hó 5 napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-város 1905. évi november hó 21-ik napján.

Schusztar Vilmos.
kir. Lir. végrehajtó.

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de practicant la »Casa de păstrare în Mercuria« societate pe acții, comitatul Sibiu, se publică prin această concurs cu termenul de 15 Decembrie 1905.

Reflectanții la acest post, carele va fi dotat cu un salar anual de 720 coroane, au se documenteze absolvirea unei școli comerciale.

Postul este a se ocupa la 1 Ianuarie 1906.

Directiunea.

Sz. 7012|1905 Tlkvi.

ARVERESI HIRDETMENY KIVONAT

A szászvárosi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tyireneszk Atyim végrehajthatónak özv. Reduleszk Dánielné végrehajtást szenvedő elleni 256 kor. — tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. jbiróság), területen lévő és Kis-Denken fekvő.

a kis-denki 76 számú tjkoben A †

1	rend	240 ^{ll}	hrsám	33	kor.
2	»	276	»	27	kor.
3	»	321 ^c	»	27	kor.
4	»	334 ^a	»	94	kor.
6	»	496	»	21	kor.
8	»	880 ^a	»	18	kor.
9	»	1093	»	24	kor.
10	»	1136	»	29	kor.
11	»	1249 ^{zzzz}	»	16	kor.
12	»	1327 ^p	»	23	kor.
13	»	1327	»	58	kor.
17	»	1968 ^{mf}	»	10	kor.
20	»	2265	»	8	kor.
21	»	2279	»	14	kor.
22	»	2310	»	14	kor.
24	»	2458	»	20	kor.
26	»	2591	»	16	kor.
27	»	2623	»	21	kor.
28	»	279	»	13	kor.

a kis-denki 128 számú tjkoben A †

2	rend	240 ^{ffff}	hrsám	13	kor.
3	»	240 ^{aaaaaa}	240 ^{bbbbbb}	240 ^{cccccc}	
		240 ^{ddddd}	helyrajzszám	49	kor.

a kis-denki 985 számú tjkoben A †

1	rend	470 ^{a/33}	hrsám	4	kor.
2	»	2517 ^{/33}	»	7	kor.
3	»	2745 ^{/33}	»	20	kor.

4 rend. 2948/33 hrsám 36 kor.
 5 » 3006/33 » 6 kor.
 6 » 2008/33 » 20 kor.
 7 » 3035/33 » 2 kor.
 8 » 3045/33 » 7 kor.
 9 » 3171/33 » 19 kor.
 10 » 3172/33 » 8 kor.
 nában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1906 évi január hó 22-ik napján d. e. 9 órakor Kis-Denk község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 19%-át kész-

pénzben, vagy az 1881 IX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 IX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szászváros 1905 évi november hó 8-kán a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén
kir. aljbiró

Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și mâinile!

Preparatele lui

CORNEL DEMETER

să pot căpăta în apoteca N. Vlad, Orăștie (Szászváros).

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea feței și mâinilor, dând totodată și o finețe deosebită. Conținutul creamului acestuia e nestricăcios pentru față și mâni. . . . . Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din plăcute mirosuri de flori. Albește și netezește pielea. . . . . Prețul 70 fileri.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Întrebuințată, pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum ar cauza vîntul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbină. . . . . Prețul 1 coroață.

Veturien parfume. Vera-violeta, cel mai fin parfum de violele. . . . . Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură »Kremsier«. Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — delătorează durerea dinților și întărește dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. . . . . Prețul 80 fileri.

Praful de dinți »Kremsier«. Face dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — **Esența dei**

China. Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

— **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. . . . . Prețul 70 fileri

Oleu de nucă. Extract de nuca oleica, p. conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Diferite mirosuri de parfumi franceze
de prima calitate — să pot căpăta după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine — și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de violele, margherite și scumpină (iorgovan) à 70 fileri, precum și săpun de ouă à 20 fileri.

! Instrucțiuni pentru prepararea rumului,
a diferitelor liqueuri și diferite beuturi! 5—

!! Thee foarte fină !!

Alegere mare în perii de dinți,
în diferite prețuri.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(189)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

42-53

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Romul Pascu**, comerciant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuește prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exporează comande de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și cu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimită gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

S încurajem serios pe
neguțătorii noștri români

ALTOI

de viță de vie ireproșabili precum și capeți (surcei) și rădăcini de viță de vie europeană și americană, să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viță de vie din **Medias (Medgyes)**

a lui

Mihail Ambrosi, proprietar de vii și presidiul comisiei de vierit al societății agricole săsești din Transilvania.

PRĂVĂLIE ROMÂNEASCĂ MĂRFURI BUNE

P. T.

Am onoare a anunța publicul românesc din Orăștie și din împrejurime, că am deschis o

prăvălie românească

în Grăștișe Piața mare

de ferărie, coloniale, făină și diverse articole necesare la gospodăria casei și fiind convins despre dragostea cu care este îmbrățoșată aici ori-și-care întreprindere națională — promițând totodată că-mi voi da toată silința să corăspund tuturor recerințelor unui bun și solid comerciant — rog inteligența și țărănimea română să mă sprijinească în întreprinderea mea.

Numai astfel, ajutându-ne unii pe alții, inteligență, țărănime și negustorime, vom merge înainte spre mărirea neamului nostru!

În speranța că mă veți sprijini cu dragostea cuvenită,

rămân al D-Voastră recunoscător

4-5

IOAN E. CANDREA.

SERVICIU PROMPT! PREȚURI MODERATE!

„MINERVA” INSTITUT TIPOGRAFIC IN ORĂȘTIE.

EFFECTUEȘTE ORI-CE LUCRĂRI APATINĂTOARE ARTEI TIPOGRAFICE.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește
contra sănătății proprii.

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi”, sunt încercate și recomandate de toate autoritățile medicale ca mijloc contra tusei, răgușelei, catarrhului, flegmei și a catarrhului cronic de grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc ceea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

5-34

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrici
transilvană privilegiat ces. și
casse de fer și oțel

a lui

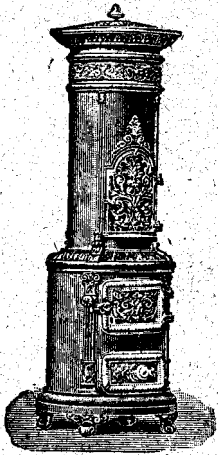
R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț-curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Sobe nouă!

Cuptoare de fier cu
aparat de reglare!

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depositul din Sibiu. — Din atelier franco la fiecare stațiune. La cerere se trimit preț-curenturi.

Deposit bogat în tase, în sârme și în place de sobă în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pietre de sobă.

Carbuni de peatră și Coaks 50 chilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).
Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

39—

Direcțiunea.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York,

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 21—52

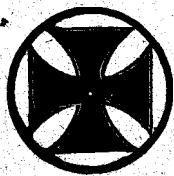
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-vindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, finituri de ureche, bătăie de inimă, sgârçiri de inimă, asma, ausul greu, sgârçiri de stomac, lipsa poftiei, mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, învie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari ta... normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretușe cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrinute banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoare-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercelat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadsz 42 G. colțul strada Kálmán.